

KTÜ PEYZAJ MİMARLIĞI BÖLÜMÜ 2021-2022 ÖĞRETİM YILI BAHAR YARIYILI BİTİRME ÇALIŞMASI (PROJESİ)

KONU: Trabzon ili Ortahisar İlçesi Sanayi Mahallesi'nde bulunan Trabzon Belediyesi Otobüs Terminali'nin, fiziksel, mekânsal ve sosyal değerleri ve kent belleğindeki taşıdığı önemi dikkate alarak peyzaj tasarımının yapılması.

1. GENEL AÇIKLAMALAR:

Otogarlar, dünyanın birçok ülkesinden farklı olarak, sosyo ekonomik gerekçelerle uçaklardan, yatırım maliyetleri nedeniyle demiryolu ulaşımından, coğrafi gerekçelerle deniz yolu ulaşımından uzak durmuş ülkemiz için onlarca yıldır ulaşımın omurgasını oluşturmuş önemli yerlerdir. Bir anlamda kentlerin giriş kapısı ve veda noktası olan otogarlar, muhtemelen yaşanan yoğun sirkülasyonun etkisiyle “mekan kalitesi” konusunda genellikle sorunlu kabul edilmiş, hijyen ve güvenlik anlamında zihinlerde oluşturduğu imajla kentlerin en çok bulunulmak istenilen noktalar olmamışlardır. Bununla birlikte hemen hemen her insanın hayatında bir otogar kucaklaşması, vedalaşması, rastladığı bir asker uğurlaması vardır. Hemen hemen herkes “zorunluluktan” karnını doyumak istediğinde biraz çaresiz hissetmiş, lavabo kullanımıyla ilgili endişeler taşımış veya henüz vardığı bir kentin otogarı olabildiğince hızlı biçimde varmak istediği asıl yere gitmeyi arzulamıştır. “Otogar” imgesi her ne kadar yukarıda değinildiği gibi zihinlerde çok olumlu çağrışımlar yapamıyor olsa da, bu onların toplum belleğinin en önemli unsurlarından biri olduğu gerçeği ile çelişmez. Birçok Türk filminin başlangıç yeri olan, bize bazen özlediğimiz ailelerimize kavuşma heyecanı yaşatan, bazen de bitmesin istediğimiz sevimsiz yollara vuran bu alanların kent belleğindeki bağlamsal önemi, kentlerin gittikçe birbirine benzemeye başladıkları günümüzde özgün bir değer olarak daha da parlamaktadır. Otobüs modelleri, insan profilleri, talep edilen ihtiyaçlar değişse de otogarlar çevrelerinde oluşturdukları ticari alanla birlikte varlıklarını hep devam ettirmişlerdir.

Trabzon Otobüs Terminali, 1990 yılında hizmete açılmış ve kentin sahip olduğu ulaşım konusundaki öneme bağlı olarak her daim çok yoğun kullanılan bir yer olmuştur. İçerisinde ve çevresinde birçok restoran, dükkan, otobüs işletme gişeleri, emanet ofisi, kargocular ve lavabolar bulunan yapı, uzunca bir süre nikah salonu olarak hizmet vererek de anılarda yer edinmiştir. Yakın çevresinde bulunan kent dokusu 20 sene öncesine kadar ticaret ve konut karma fonksiyonlarına hizmet vermekte iken, bu dönemde yaşanan değişimle günümüzde daha çok küçük oto tamiri, yedek parçacı gibi ticari fonksiyonlara karışmış; güney kısma doğru inildikçe demir işçiliği, camcılık gibi küçük esnafçılık da yaygın hale gelmiştir. Alanın gece kullanımı oldukça sınırlı ve sıfıra yakın olmakta, özellikle dar sokaklarda güvenlik zaafiyeti riski dikkat çekici biçimde gözlemlenmektedir.

1.2.Proje Çalışmasının Amacı

Terkedilmiş alanlarının yeniden kente kazandırılması kapsamında Trabzon Kenti Otobüs Terminal Alanının; konumu, sorunları ve potansiyelinin ortaya konulduğu, kent kullanıcılarının rekreasyon ve sosyal ihtiyaçlarını karşılayacakları, kent belleğindeki öneminin dikkate alındığı farklı fonksiyonları içeren peyzaj tasarım çözümlerinin ortaya konulması beklenmektedir.

KTÜ Orman Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü bitirme öğrencilerinden, yukarıdaki bilgiler ışığında beklenen ana amaçlar ve hedefler şunlardır.

- Alanın sosyal fiziksel ve kültürel yönden analiz edilerek kent içindeki yeri ve kent ile olan ilişkisinin belirtildiği, kent içindeki konumuna bağlı olarak üst ölçekte bir ulaşım stratejisi önerilmesi ve bu stratejinin kentin geri kalan kısmıyla organik bir bağ kurması.
- Sürdürülebilir tasarım yaklaşımı sergileyerek; ekolojik, ekonomik ve sosyolojik sürdürülebilirlik projelerin temel yaklaşımlarının içinde hissedilir derecede bulunması

- Yeniden işlevlendirme kapsamında mevcut yapının korunarak yeni fonksiyonlar yüklenmesi; alanın uzun zamandır sahip olduğu fonksiyondan uzaklaştırılırken, alana getirilecek fonksiyon kent belleğine; alanın sosyo kültürel yapısına katkı sağlaması,
- Alan, konumu ve uzun zamandır sahip olduğu fonksiyonla bölge için bir merkez konumundadır. Önerilen yeni hali ile yakın çevresi ile bu ilişkisini sürdürmesi ve alana getirilecek fiziksel ve kuramsal özelliklerin yakın dokunun içlerine doğru da hissedilir olması,
- Alan, yüklenecek karakter ile kendi içerisinde olduğu kadar kent ölçeğinde de bir karakter ve tutarlılık sergilediği,
- Proje alanının tüm kullanıcılar tarafından kullanılabilir çok işlevli bir kent mekanı haline getirildiği, gelecekteki potansiyel durumuna da hizmet verecek biçimde ele alındığı,
- Trafik ve güvenlik problemlerinin dikkate alındığı,
- Çalışma alanı çevresi ile ilişkilendirilerek yaya bağlantılarının oluşturulduğu, alanın çekiciliğinin artırıldığı ulaşım senaryolarının oluşturulduğu,
- Trabzon kentinin doğal ve kültürel karakteristikleri, alanın toplum hafızasındaki izi, iklimik koşulların varlığı, alana getirilecek tasarım yaklaşımı ile tasarlanmış bir ilişki içerisinde ele alındığı,
- İçerisinde bulunduğumuz pandemi dönemi gibi ekstra durumların ve kriz/afet sonrası dönemlerindeki kullanım durumlarının da -bunların olmadığı dönemlerde alan kullanım kalitesini olumsuz etkilememesi koşulu ile- ele alınması proje kalitesini artırıcı bir unsur olarak değerlendirilmesi

2. BİTİRME ÇALIŞMASI TAKVİMİ

HAFTA	TARİH	GÜN	AÇIKLAMA
1.Hafta	01.03.2021	Pazartesi	Üniversitenin Açılışı ve Derslerin Başlaması
1.Hafta	03.03.2021	Çarşamba	Konu ile ilgili bilgilerin bitirme öğrencilerine dağıtılması
2.Hafta	10.03.2021	Çarşamba	Öğrencilerin bitirme projesine yazılması Soruların iletilmesi (Saat 12.00 ye kadar) (ktubitirmeprojesi2021@gmail.com adresine mail yoluyla iletilecektir.)
3.Hafta	17.03.2021	Çarşamba	Jürinin toplanarak soruların yanıtlanması (Saat 13:30) Soruların cevapları bölümün web sayfasında yayınlanacaktır.
6.Hafta	07.04.2021	Çarşamba	Ön inceleme dosyasının teslimi
6. Hafta	07.04.2021	Çarşamba	Dosyaların jüri tarafından incelenerek değerlendirilmesi
7.Hafta	14.04.2021	Çarşamba	
8.Hafta	21.04.2021	Çarşamba	I. Tespit değerlendirmesi (Saat:09.00'da)
11.Hafta	12.05.2021	Çarşamba	II. Tespit değerlendirmesi (Saat:09.00'da)
16.Hafta	18.06.2021	Cuma	Bitirme Çalışması Proje (Saat 17.00'ye kadar teslim alınacaktır)
17.Hafta	21.06.2021	Pazartesi	Finale girmeye hak kazananların ilanı
17.Hafta	25.06.2021	Cuma	Final Jürisi (Saat 09:00'da)

3.BİTİRME ÇALIŞMASI DEĞERLENDİRME İLKELERİ VE İSTENENLER

3.1.GENEL DEĞERLENDİRME İLKELERİ

1. Peyzaj Planlama ve Tasarım ABD İlkeleri;

a) Sörvey verilerinin analizleri sonucunda oluşturulan İhtiyaç programı ile Konsept İlişkisi

b) Konsept bağlamında oluşturulan tasarımda;

- Çevresel dokuyla bütünleşme,
- Tasarlanan alan ve yakın çevresinin yaya/taşıt ilişkilerinin sağlıklı kurulması ve mevcut standart normlara uygunluğu,
- Fiziksel/doğal/yapay çevre koşulları ve kullanıcı ihtiyaçları dikkate alınarak önerilen etkinlik çeşitliliği,
- Tasarımın, tema/konseptin özgünlüğü ve yaratıcılığı,
- Çevre ilişkileri, bağlamın değerlendirilmesi (anlam ve simgesel boyut, yakın çevre kimliği, mevcut yapılaşmış çevre, sosyal çevre, topografya vb.),
- Dış mekan oluşumu ve kalitesi (yapı/yapı grubu çevre ilişkileri, mekan akışı, sirkülasyon, boyutlanma, biçimlenme, yeşil, su vb.),
- Mekân örgütlenmesi ve işlevsel organizasyon,
- Tasarım ve teknoloji kullanımı,
- Engelliler için özel önlemler alınması,

2. Bitki Materyali ve Yetiştiriciliği ABD İlkeleri;

a) Proje alanı olan kıyı mekanına uygun (ekolojik, estetik, işlevsel vb.) peyzaj bitkilerinin seçimi,

b) Mekansal olarak bitkilerin konumu, adetleri, türlerin içeriği erişkin boyutlarda olacak şekilde plan anlatımlarının geliştirilmesi,

c) Bitkilendirme paftasında bitkilerin sıra numarası, sembolü, Latince adı, Türkçe adı, fidan boyu, gövde çapı, fidan yaşı, dikim derinliği, dikim yeri (Doğal, dolgulu ve saksı), gelişkin halinin tepe çapı ve adet bilgilerinin içeren, yapraklı ve ibreli ana başlıklarıyla; ağaç, ağaççık, çalı, sarmaşık ve yer örtücü olarak gruplandırılması

d) Proje alanında mekânsal olarak bitkisel çözümlerin yapılmasında mevsimsel ve yıllara dayalı değişimin tasarlanması

e) Ekolojik yapı ve sürdürülebilirliğe ilişkin önlemlerin/uygulamaların bitkilendirme ile sağlanması.

3. Peyzaj Teknikleri ABD İlkeleri;

a) Yapım yöntemi, çevresel koşullar vb. dikkate alınarak örtü elemanları taşıyıcı sistemin seçimi, taşıyıcı sistem ve malzeme ilişkilerinin kurulması,

b) Mimari yapıya uygun peyzaj yapı malzemesi seçimi (geleneksel ve/veya çağdaş), yapı elemanlarının doğru veya rasyonel detaylandırılması, elemanlar arasındaki ilişkinin doğru kurgulanması,

c) Sulama, drenaj, aydınlatma vb sistemlerinin seçimi ve bu sistemlerin peyzaj tasarım proje ile bütünleştirilmesi,

d) Belirli bir alanda keşif/metraj hesaplanmasının yapılması (alan niteliği ve ölçüsü jüri tarafından belirlenecektir)

3.2. İSTENENLER

3.2.1. DÖNEM İÇİNDE İSTENENLER (Belirtilen 3 madde zorunludur.)

3.2.1.1. ÖN İNCELEME DOSYASI

Ön İnceleme Dosyasında yer alacak çalışmalarda beklenen amaç; araştırma süresince edinilen bilgilerin tasarım sürecinde kullanılması ve bu süreçte, tasarım kararlarının bu bilgilerden hareketle nasıl oluşturulduğunun ifade edilmesidir. Bu amaçla;

- a) Sorun tanımı ve problem belirleme
- b) Ana amaçlar, hedefler ve ilkeler
- c) Konu ile ilgili örneklerin incelenmesi (işlev organizasyonu, kavramsal kurgu, çevre ilişkisi, anlamsal, dizimsel, işlevsel özelliklerin analiz edilmesi, tipoloji, şekil-zemin ilişkisi vb. tasarım ilkelerin analizi vb.),
- d) Konu ile ilgili çeşitli bilimsel çalışmalardan edinilen bilgilerin (makale, tez ve araştırmalar, vb.) ve mevzuatın değerlendirilerek çıkarımların özetlenmesi,
- e) Çalışma alanının araştırılması ve incelenmesi (sörvey ve alan analizi, tasarımı sınırlayıcı ve yönlendirici etmenler, zemin nitelikleri, erişim/ulaşım ilişkiler, sorun vb.) dosyada yer almalıdır.

1. Tespit tesliminde ön inceleme dosyası revize edilmeli, “Tasarım ürününü ortaya koyacak yaklaşımların belirlenmesi (Fonksiyonel kurgu ve program analizi, olanaklar ve sınırlamalar) vb. bu dosyaya ilave edilmelidir.

Önemli Notlar:

- a) Ön inceleme dosyası bireysel hazırlanacaktır. Ayrıca, kopyala-yapıştır biçiminde olmayacak, bilgiler elde edildikten sonra ham bilgiler değil işlenmiş bilgilere yer verilecektir.
- b) Ön inceleme dosya teslimi, birinci ve ikinci ara jürilerinin tamamına katılım vize koşuludur. Aksi durumda **bitirme çalışması teslimi yapılamaz.**
- c) Ön inceleme dosyası, tasarım sürecinin her aşamasında başvuru (kendi kendini denetleyen) bir kaynak olmalıdır.
- d) Ön inceleme dosyası **dijital olarak PDF formatında “TURNITIN”** programı ile bitirme çalışma takvimine göre teslim edilecektir. 1. Tespit esnasında da ön inceleme dosyası revize edilecektir.

3.2.1.2. BİRİNCİ TESPİT

(1. Arasınav) Jürinin Değerlendirmesine Katılarak Eleştiri Almak Bu tespitin ana amacı; proje alanına ait yaptığımız ÖN İNCELEME DOSYASI’ni dikkate alarak; sorun tanımı ve problem belirlemeye bağlı olarak alanın mevcut durumunu ayrıntılı olarak ortaya koyan bir alan sörveyi yapmanız, alana ait tasarım gerekçelerini ortaya koymanız, proje alanına ait ihtiyaç programını, senaryosunu ve tasarım ana kararlarını hazırlamanız beklenmektedir.

İSTENİLENLER;

- ÖN İNCELEME DOSYASI
- SÖRVEY PAFTASI (Grupça yapılacaktır)
- ALAN ANALİZİ PAFTASI (Grupça yapılacaktır)
- KAVRAMSALLAŞTIRMA VE SENTEZ PAFTASI (İHTİYAÇ PROGRAMI-KONSEPTSENARYO dahil)
- TASARIM ANA KARARLARI PAFTASI

3.2.1.3. İKİNCİ TESPİT (2. Ara Sınav)

Jürinin Değerlendirmesine Katılarak Eleştiri Almak Birinci tespitte getirilen alanın mevcut durumunu ayrıntılı olarak ortaya koyan sörvey çalışması ve alan analizi, Kavramsallaştırma ve Sentez ile Tasarım Anan Kararları Paftaları yapılan eleştiriler doğrultusunda (1. Tespit) gözden geçirilip, güncellenerek

revize edilerek getirilmesi beklenmektedir. Buna ilave olarak, 1/1000 ölçekteki tasarım ana kararlarıyla uyumlu olacak şekilde;

İSTENİLENLER;

- YAPISAL PEYZAJ (sert-yumuşak zemin) PAFTASI
- BİTKİSEL PEYZAJ (bitkilendirme) PAFTASI
- KESİT-GÖRÜNÜŞ-SİLÜET PAFTASI

NOT: Bu 3 çalışmanın (ön inceleme dosyası, 1. Tespit, 2. Tespit) tamamına katılım Dönem sonu (Final) teslim koşuludur. Aksi durumda bitirme çalışması teslimi yapılmaz.

3.2.2. DÖNEM SONUNDA (FİNAL)

Jürinin Değerlendirmesine Katılarak Eleştiri Almak

İSTENENLER

- SÖRVEY PAFTASI (Bireysel yapılacaktır)
- ALAN ANALİZİ PAFTASI (Bireysel yapılacaktır)
- KAVRAMSALLAŞTIRMA VE SENTEZ PAFTASI (İHTİYAÇ PROGRAMI-KONSEPT SENARYO dahil)
- TASARIM ANA KARARLARI PAFTASI
- YAPISAL PEYZAJ (SERT-YUMUŞAK ZEMİN) PAFTASI
- BİTKİSEL PEYZAJ (BİTKİLENDİRME) PAFTASI
- KESİT-GÖRÜNÜŞ-SİLÜET PAFTASI (EN AZ 2 KESİT, 1 GÖRÜNÜŞ/SİLÜET)
- DETAY PAFTASI (1/50, 1/20 Ölçekte)
- 3D VİDEO (Minimum 2dk- Maksimum 5dk'lık proje alanınızın 3D Videosu)
- PROJENİZİ ANLATAN GEREKÇELİ RAPOR
- **Dönem sonunda proje teslimleri ile birlikte rapor dışında, ön inceleme dosyasındaki revize edilmiş bilgiler ve bunların dışında bir ÇALIŞMA DOSYASI da teslim edilecektir.** Bu çalışma dosyasında; 1.Tespit - 2.Tespit - Final Tesliminde sunulan paftaların (sörvey, alan analizi, kavramsallaştırma –sentez paftası, tasarım ana kararları, yapısal peyzaj, bitkisel peyzaj,kesit-görünüş-silüet, detay paftası) **projenizin başlangıcından finale kadar olan aşamalarını ve bu aşamalardaki kararlarınızı ifade eden özgün çalışmaları yer almalıdır.**

Bitirme projesi öğrencinin son proje çalışması olup lisans eğitimi süresince aldığı derslerin sentezi niteliğini taşır. Dolayısıyla lisans eğitiminde aldığı derslerin ilkelerinden Bitirme Jürisi'ne karşı sorumludur. Tasarım paftaları bitirme tezi çalışması esaslarına uygun hazırlanmamışsa değerlendirmeye alınmayacaktır. Final tespitinde istenilen tüm paftaların dwg (autocad) ve psd (photoshop) formatında dijital ortamda teslim edilmesi zorunludur.

PROJELERİN DEĞERLENDİRİLME ÖLÇÜTLERİ;

Projeler, 3.1.BİTİRME ÇALIŞMASI GENEL DEĞERLENDİRME İLKELERİ doğrultusunda incelenerek, her bir öğrencinin;

- Projesini zamanında teslim,
- Nitelikli teslim,
- Savunmasındaki sunuş ve projesine hakimiyeti açısından jüri tarafından ortak olarak değerlendirilecektir.

NOTLAR:

- Bitirme alışması tesliminde dönem içinde ve dönem sonunda istenenler her öğrencinin yapması/teslim etmesi gereken zorunlu maddelerdir. Yapılmadığı/teslim edilmediği takdirde KT nlisans ve Lisans Eđitim-ğretim Sınav Değerlendirme ve ğrenci İşleri Yönetmeliđi'nin ilgili maddelerine göre işlem yapılır. Bitirme alışması tesliminden sonra yapılan değerlendirmede **istenenleri yerine getirmedeği** ve **zgnlk kriterini sağlamadığı** saptanan projeler jürinin onayı ile sözlü savunmaya alınmaz.
- Öğrenciler ve juri yeleri duyurulan gün, yer ve saatte jrilere katılmak zorundadır.
- Dönem sonu (Final) Proje tesliminin ön koşulu, tespit jrilerine katılmaktır.
- Her adayın en özgün yaklaşımını sunması için 10 dakikası olacaktır. Her ğrenci "bitirme tezi beyannamesini" doldurup teslim etmekle yükümlüdür.

Bitirme alışması Komisyonu